

Denne boka er ei reise fra Rossdalen til Rødehavet. Ei reise i natur og kultur, i tid og rom.

Hva kan en si om Rossdalen? Det er en dal på grensa mellom Hol og Aurland, mellom Buskerud og Sogn og Fjordane, mellom øst og vest. Der er en dal som mange andre daler der inne i fjellet, men som andre har også Rossdalen sitt særpreg. Og den ligger midt i hjer-tet av «mine fjell».

Hva kan en si om Rødehavet? Det er en arm av India-havet mellom Afrika og Arabia. Det er et hav som er svært saltholdig, selv om en ikke kan sitte i vatnet og lese avisa, slik en kan i Dødehavet. Navnet skriver seg fra rødaktige koraller og alger som finnes i området.

Hvorfor skrive bok om opplevelser på reise? Vel, det er da spennende for oss alle å kikke over hagegjerdet iblant?

Forfatterens lyst på eventyret har alltid vært der. Drømmen om Villfjella, Alaska, Libanon, og andre eksotiske steder ... Det er berikende, håper jeg, å lære mer om naturen vår, og om to land som betyr mye for mange nordmenn: Island og Libanon.

Vi får se etter eventyra i de nære omgivelser også. Alle kan prøve å oppdage eventyret i sitt eget liv. Alle mennesker og andre skapninger er mysterier.

Ha ei fin reise gjennom boka!

ISBN: 978-82-996711-2-5

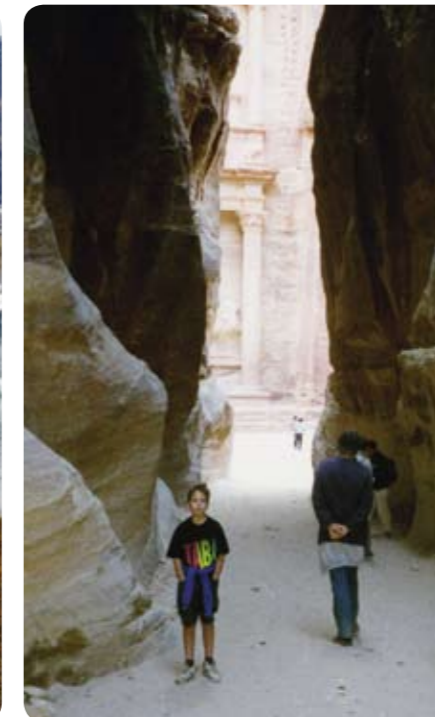
Ola Vaagan Slåtten

Fra **Rossdalen** til **Rødehavet** – fra Nordfjella til det nære Østen

Ola Vaagan Slåtten

Fra **Rossdalen** til **Rødehavet** – fra Nordfjella til det nære Østen

– Ei reise i natur og kultur, i tid og rom

ISBN: 978-82-996711-2-5

Utgiver: OVS Kommunikasjon
September 2007

Flere bøker kan bestilles hos:

Ola Vaagan Slåtten
E-post: ola@ovsk.no
Se også www.ovsk.no

Skrift: Bembo 10,5/13
Papir: 150 gr bestroket silk
Grafisk utforming og produksjon:
Trykksakeriet AS, 3580 Geilo

Tegninger: Åsrunn Vaagan Slåtten

Fotografier: Ola Vaagan Slåtten, bortsett fra:
Foto side 71 er tatt av en av mine medsoldater.
Foto side 84 er tatt av ei dame vi reiste sammen med.
Foto side 102 er tatt av en av mine medsoldater.
Foto side 104 er tatt av en av mine medsoldater.
Portrett av forfatteren side 3: Bård Svoldal

Trenger du tekster
eller tips?
www.ovsk.no

Om forfatteren

Forfatteren er en 1967-modell fra Hol i Hallingdal som har jobbet flere år som informasjonsrådgiver og før det som frilansjournalist, redaktør og skribent i vekslende grad de siste 20-25 åra. Han har også tjenestegjort i internasjonale operasjoner. Av utdannelse er han statsviter med fordypning i området Midtøsten og internasjonal politikk. Han har også studert kulturfag.

Slåtten er interessert i natur, fugle- og dyreliv og har utdannelse innen naturoppsyn. Han utga i 2003 naturboka *Hallingdal og ville fjell* og bidro for vel ti år siden til boka *Golfkrisen i perspektiv*, Nils A. Butenschøn (red.). I 2005 utga han diktsamlinga *Dikt, fjell og rock'n roll*.

Forfatteren har engasjert seg i samfunnsdebatten med hensyn til økologi og humanitære spørsmål. Han er ellers opptatt av de eventyr som måtte finnes i naturen og kulturen rundt oss, ikke minst interessert i alt mellom himmel og jord.

Innhold

I	NORD: På tur i norsk natur	10
II	ØST: Ei reise rundt Bottenvika og andre togreiser	38
III	VEST: Island rundt – en fotosafari rundt Sagaøya	46
IV	SØR: Blå beret – soldat i Libanon	68
V	Midtøsten – midt i smørøyet	82
VI	Hellas – ferie og fast adresse	94
VII	Makedonia – blå beret igjen	102
VIII	Vedlegg: Litteratur på tur	106

«NORD»

På tur i norsk natur

«Du venner deg til det. Du veit at det kan være sjanser for å se et dyr, fordi det er ei viss tid på døgnet og et visst terreng. Derfor registrerer du gjerne den lille bevegelsen eller den svake fargevariasjonen som gjør at du ser bedre etter, og ser dyret.

Jeg er ikke så verst til å se, har nok arvet litt, men jeg har også blitt bedre på grunn av egne erfaringer ute i naturen. Slik er det nok med mange. Du ser fordi du ser etter og fordi du har sett før»

Hraunfossar (Lavafossen) ved Húsafell er så absolutt spesiell

medisinsk umulighet, men det tenkte nok ikke han på. Dessverre kom han i land ved lavafeltet, slik at det var som å gå barbeint på glasskår da han tok seg fram til bebyggelsen. Ei jente fra øyene, som jeg traff i Hveragerdi, sa at den største forskjellen på Norge og Island er at folk i Norge i større grad går rundt og hoster og synes synd på seg selv. Det er mulig at vi må skjerpe oss.

I likhet med alle andre steder på Island har også Heimey en golfbane. Flyplasser og golfbaner er det mange av på Sagaøya, det skal være visst. Men det er også mange fotballbaner på Heimey, der folk virker å være særdeles aktive på mange områder.

Som sagt: historien til øyene fascinerer meg. Noen av fangene fra 1627 blei seinere tilbakekjøpt av danske-

kongen. Tenk deg dem der de levde på et fremmed kontinent, langt, langt hjemmefra, og lengtet tilbake til den eneste tilværelsen de kjente til: lundefjella, fiskeområda, de grønne fjellsidene, sauene og hestene. Det var nok utrolig for dem som kom tilbake, men de fleste gjorde jo ikke det. Mange skulle aldri mer få stå opp og se mot nord for å se om været var klart nok til at de kunne skue Island med breene. Da var utbruddet i 1973 mye snillere mot menneska her, tross alt.

Húsafell

Om man tar turen til Húsafell, vest for Langjökull, får man med seg Thingvellir på vegen opp. Det gamle alltinget er et naturskjønt område, med natur preget av det vulkanske beltet som strekker seg fra sørvest til nordøst på Island. Det er mye ørken gjennom landet opp til Húsafell. Bussen var i dette tilfellet en van med plass til omtrent 10 passasjerer. Sjøføren kjørte styggfort, men silkemykt, og det skyldtes nok både hans og kjøretøyets egenskaper. Vi passerte Langjökull, der det er mulig å dra innover breen med snøskuter eller på annen måte.

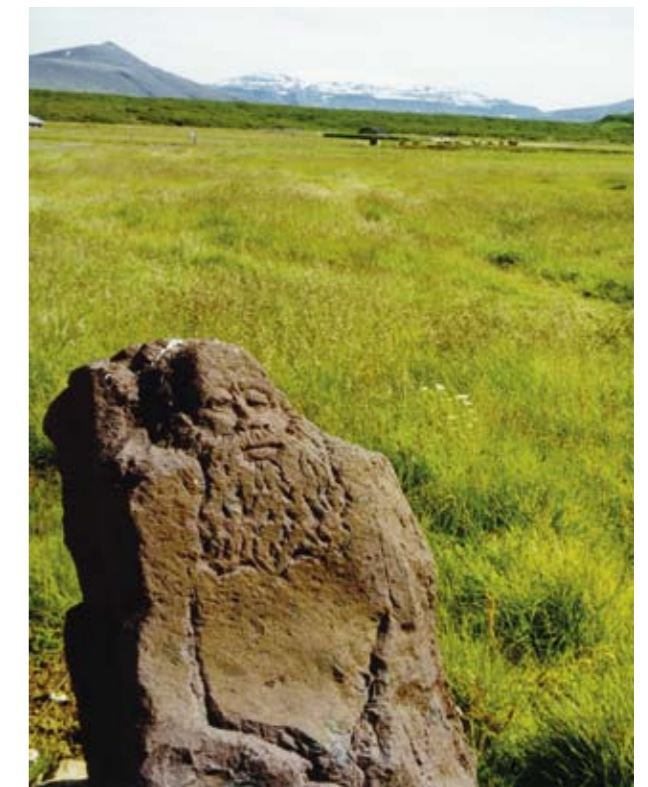
Húsafell er naturskjønt, det finnes til og med skog der. Dog er ikke lauvskogen større enn at du ser hodet på en høy mann. En tur til lavagrottene ved Hallmundarhraun anbefales. Man kan bevege seg flere kilometer under jorda og minnes de fredløse som nok holdt til her i tidligere tider. Nobelprisvinner Halldór Laxness fant både sau- og storfebein der inne.

Den før omtalte sjåføren guider rundturen i grottene, og det gjør han på en fin måte. I likhet med andre voksne islendinger snakker også han et skandinavisk språk. Det varierer om det er svensk, norsk eller dansk islendingene kan, eller om det er en blanding, «skandinavisks». Noen foretrekker å snakke engelsk, og det må

man respektere. Imidlertid er det vanskelig å tenke noe annet enn at *vårt* språk er mest beslektet med det islandske. – På Island snakker alle lærdøl, skreiv jeg på et postkort hjem til Norge.

Hraunfossar

Etter cirka en kilometer *under* lavaen strømmer vatnet rett *ut av* lavaberget, slik navnet Hraunfossar tilsier. Dette er utvilsomt et av de mest billedskjønne vatnfalla på Island. Like ved ligger Barnafoss, som man kan skjonne, nok rommer en tragisk historie.

En av de flotte skulpturene til Páll Guðmundsson frá Húsafelli

Blå beret – soldat i Libanon

« S Ø R »

«Min kjærlighet til Libanon og FN begynte nok allerede med en glødende politisk interesse fra tiårsalderen av. Da jeg var 12-13 år drog min onkel til Libanon, så jeg måtte gå tur med polarhunden hans en vinter. Seinere skreiv jeg oppgaver om Midtøsten på skolen. Da jeg var i første-gangstjeneste husker jeg hvordan jeg sto og såg beundrende på de med blå beret som marsjerte gjennom leiren: dette var selve eventyret! Idealisme og eventyr på en gang!»

«MIDTØSTEN»

– midt i smørøyet

«Det er godt å komme til Midtøsten. Gå ut, for eksempel i Tel Aviv, og kjenne lukta i gatene der. Lukta av Midtøsten!

Jeg har feiret to julekvelder i Midtøsten. En sammen med min lille nevø Martin i Eilat og en på en kvelds-/nattbuss fra Kairo til Sinai. Dessuten blei jeg født under Seksdagerskrigen, dog ikke i Midtøsten, men på Voss. Finnes reinkarnasjon, skal jeg visstnok ha levd mitt første liv i Kairo. Hvem veit?»

Det er godt å komme til Midtøsten. Gå ut, for eksempel i Tel Aviv, og kjenne lukta i gatene der. Lukta av Midtøsten!

Jeg har feiret to julekvelder i Midtøsten. En sammen med min lille nevø Martin i Eilat og en på en kvelds-/nattbuss fra Kairo til Sinai. Dessuten blei jeg født under Seksdagerskrigen, dog ikke i Midtøsten, men på Voss. Finnes reinkarnasjon, skal jeg visstnok ha levd mitt første liv i Kairo. Hvem veit?

En tredje julekveld feiret jeg i Harstad, i militæret. Da kom nabogutten fra Hol gående nedover bordet med julematen til oss som var på vakt, og derfor spiste sist. Hæla i ... eh ... bordet!

Petra – et av verdens underverker!

Julekvelden i Eilat var minnerik. Lille Martin spiste blekksprut, for så å spy den utover puta noen timer seinere. En annen dag vandret vi over grensa til Egypt og besøkte grensebyen Taba, kjent fra fredsforhandlingene mellom Israel og palestinerne, og dessverre fra en terroraksjon for ikke så lenge siden.

Vi traff på folk som fortalte oss ting vi ikke visste eller var bevisste:

–Vi har tre underverker her i Midtøsten, sa den gamle mannen i Eilat. – Det er Pyramidene, Jerusalem og Petra. Et par dager seinere satt jeg og min unge nevø i en taxi på veg fra Eilats naboby Akaba til Petra.

På veg inn mot byen Petra

Og Petra er fantastisk! Hovedstad i nabateernes rike på 300-tallet f. Kr. og en viktig handelsby. Gjenoppdaget i 1812. Men kanskje hadde beduinene i ørkenen aldri vært i tvil om at den lå der?

Det er ikke enkle huler de har hogd inn i fjellet akkurat ...

I all fall er det et imponerende skue når byen som er hogd inn i fjellet kommer til syne som i en brevsprekke etter at en har vandret gjennom en smal passasje innover i fjellet. Stedet er storslagent, og ennå ikke særlig turistifisert, på grunn av beliggenheten.

Der inne i byen traff vi en beduin som ba oss hilse til «hans gode venn» Odd Karsten Tveit. Selv var han god muslim og avholdsmann, men, kunne han fortelle, kamelen hans drakk whisky.

